

ხარისხობრივი კვლევა მარილის მსოფლიო კვირეულის ფარგლებში

2019 წლის 4-10 მარტს აღინიშნება „მარილის შესახებ გათვითცნობიერების მსოფლიო კვირეული“. არაგადამდებ დაავადებათა დეპარტამენტის ქრონიკულ დაავადებათა და ტრავმატიზმის სამმართველოს მიერ ჩატარდა კვირეულისადმი მიძღვნილი ხარისხობრივი კვლევა - შეფასდა შეფ-მზარეულების და მზარეულების დამოკიდებულება მარილის გამოყენებისადმი საკვების მომზადებისას, მათი შეხედულებები მომხმარებლის ქცევის შესახებ ამ მიმართულებით.

კვლევის ინსტრუმენტები:

- ✓ სტრუქტურირებული კითხვარი მზარეულთათვის (ხარისხობრივი ფრაგმენტებით).

კვლევაში მონაწილეობის შეთავაზება გაეგზავნა სუპერმარკეტების ქსელებს, რესტორნებსა და სწრაფი კვების ობიექტებს.

რესპონსი კვლევაზე: 60%

გამოკითხულ იქნა 5 შეფ-მზარეული და 23 მზარეული.

კვლევის იდენტური ინსტრუმენტით, 2014 წელს ჩატარდა მზარეულებს შორის კვლევა, რაც 5 წლიანი დინამიკის შეფასების საშუალებას იძლევა.

კვლევის შედეგები:

- ✓ საკვების მომზადებისას, მარილის დამატების მიზანი 90%-ში, საკვების გემოს გაძლიერება და გაუმჯობესებაა, ხოლო 10%-ში საკუთარი გემოვნებითი მახასიათებლებია.
- ✓ საკვების მომზადების პროცესში 2014 წელს მარილის დამატებისას, ძირითადი ორიენტირი იყო რეცეპტით გათვალისწინებული დოზა (67%), რომელსაც მოსდევდა რეცეპტი და საკვების გემოს გაძლიერება ერთობლივად (10%), მარილის მიღება-ჯანმრთელობის მოსალოდნელი სარგებელი (10%), „გააჩნია, რა საკვებს ვამზადებ“ – (13%); ხოლო 2019 წელს ძირითადი ორიენტირი იყო გემოს გაუმჯობესება (50%) და რეცეპტით გათვალისწინებული დოზა (40%), საკუთარი გემოვნებითი მახასიათებლის შესახებ მცირე პროცენტმა მიუთითა (10%).
- ✓ 2014 წელს გამოკითხულთა 30% თვლიდა, რომ მარილის შემცირებით საკვების გემოვნებითი თვისებები შესაძლებელია დაკნინდეს 15%-მდე; 2019 წლის კვლევის მონაცემებით კი გამოკითხულთა დიდი უმრავლესობა (90%) თვლის, რომ მარილის შემცირება აუარესებს კერძის გემოს; აღნიშნულ რესპოდენტთა 50%-ის აზრით, გაუარესებას ადგილი აქვს 15%-მდე, ე.ი მცირედ, ხოლო 40%-ის აზრით კერძის გემო მნიშვნელოვნად, 15%-ზე მეტად იცვლება.
- ✓ აღმოჩნდა, რომ მომხმარებელი კრიტიკულად იშვიათად ითხოვს ნაკლებმარილიან ან საერთოდ უმარილო კერძის მომზადებას; 2014 წელს მსგავსი მოთხოვნები ძირითადად აღინიშნა „კარტოფილი ფრი“-ს შემთხვევაში, რაზეც პასუხობდნენ: „გათვალისწინებული იქნება“ ან - „კერძი მომზადებულია წინასწარ“. 2019 წელს - რესპოდენტთა 60%-ის პასუხის მიხედვით მომხმარებელი არ ითხოვს ან ძალიან იშვიათად ითხოვს ნაკლებმარილიან ან უმარილო საკვებს.

- ✓ 2014 წელს სწრაფი კვების ზოგიერთ ობიექტში (კვლევაში მონაწილეთა 6-7%) სამარილე მაგიდაზე არ იყო და მოთხოვნის შემთხვევაში, კლიენტს მარილის ერთჯერადი პაკეტი მიეწოდებოდა, ხოლო 2019 წელს ყველა ობიექტში, სადაც კვლევა ჩატარდა, მაგიდაზე იყო სამარილე.
- ✓ 2014 წელს მარილის ჭარბი მოხმარების რისკების შესახებ უმრავლესობას ჰქონდა ინფორმაცია და დასახელდა გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დაავადებები და მათ შორის ყველზე ხშირად - მაღალი არტერიული წნევა. 2019 წელს მარილის ჭარბ მოხმარებასთან კორელაციაში ძირითადად დასახელდა ძვალ-სახსროვანი სისტემის და თირკმლის დაავადებათა რისკი.
- ✓ გამოკითხულთა აბსოლუტური უმრავლესობა თვლის, რომ საკითხი საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის პრობლემაა, მაგრამ ძირითად პასუხისმგებლობას მომხმარებელს აკისრებს, პასუხისმგებლობის თვალსაზრისით რიგით მეორე ადგილზე ჯანდაცვის მუშაკები აღმოჩნდნენ (2014 და 2019 წლები).
- ✓ 2014 წელს გამოკითხულთა 60% ვერ ასახელებდა მარილის მოხმარების რეკომენდირებულ დღიურ ნორმას, 2019 წელს გამოკითხულთა 80%-ს არ აქვს სწორი ინფორმაცია მარილის მოხმარების რეკომენდირებული დოზის შესახებ.
- ✓ 2019 წლის კითხვარში დამატებით შესაძლებელი გახდა პირადად მათი ქცევის შესახებ ინფორმაციის მოპოვება „ამატებთ თუ არა მარილს უკვე მომზადებულ კერძს, თქვენს ულუფას?“ შემთხვევათა აბსოლუტურ უმრავლესობა პასუხი იყო „დიახ.“

დასკვნა

სუფრის მარილის მოხმარების თვალსაზრისით მომხმარებლის ქცევის სტერეოტიპი, ცვლილების პოზიტიურ ტენდენციას ავლენს; ამასთან საგანმანათლებლო ინტერვენცია უნდა გაგრძელდეს ყველა შესაძლო საკომუნიკაციო არხის გამოყენებით.

რეკომენდაციები

- შეფ-მზარეულთა გათვითცნობიერების დონის ამაღლების თვალსაზრისით სასურველია პერიოდული ლექცია-საუბრების გამართვა, აგრეთვე მარილის შესახებ სამახსოვროების, ბუკლეტების მომზადება და გავრცელება საზოგადოებრივი კვების ობიექტებში.
- რეკომენდირებულია მათ სასწავლო პროგრამაში „ჯანსაღი კვების“ მოდულის გაძლიერება
- რეკომენდირებულია პოპულაციის უფრო აქტური განათლება ამ მიმართულებით
- პოპულაციის გათვითცნობიერების ამაღლების პროცესში ჩართული უნდა იყოს როგორც მას-მედია, ასევე სოციალური ქსელები (Facebook) და თანამედროვე ტექნოლოგიები (Twitter).